

Neljapäev, 18. aprill 2013

P7_TA(2013)0179

Finants- ja majanduskriisi mõju inimõigustele

Euroopa Parlamendi 18. aprilli 2013. aasta resolutsioon finants- ja majanduskriisi mõju kohta inimõigustele (2012/2136(INI))

(2016/C 045/06)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja ning Euroopa Komisjoni 12. detsembri 2011. aasta ühisteatist Euroopa Parlamendile ja nõukogule „Inimõiguste ja demokraatia tulemuslikum edendamine välistegevuse raames” (COM(2011)0886),
- võttes arvesse inimõigusi ja demokraatiat käsitlevat ELi strateegilist raamistikku ja tegevuskava (11855/2012), mille välisasjade nõukogu võttis vastu 25. juunil 2012. aastal,
- võttes arvesse inimõigusi käsitlevaid Euroopa Liidu suuniseid,
- võttes arvesse 18. ja 19. juunil 2012. aastal Los Caboses (Mehhiko) toimunud G20 tippkohtumise järeldusi,
- võttes arvesse komisjoni 13. oktoobri 2011. aasta teatist Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Muutuste kava ELi arengupoliitika mõju suurendamiseks” (COM(2011) 0637),
- võttes arvesse komisjoni 27. jaanuari 2012. aasta teatist Euroopa Parlamendile, nõukogule ning Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele „Kaubandus, majanduskasv ja areng – kaubandus- ja investeerimispoliitika kohandamine kõige enam abi vajavate riikide vajadustele” (COM(2012)0022),
- võttes arvesse 1948. aasta inimõiguste ülddeklaratsiooni,
- võttes arvesse kodaniku- ja poliitiliste õiguste rahvusvahelist pakti ning majanduslike, sotsiaalsete ja kultuuriliste õiguste rahvusvahelist pakti,
- võttes arvesse üldasjade nõukogu 24. septembri 2012. aasta järeldusi,
- võttes arvesse ÜRO inimõiguste nõukogu 23. veebruari 2009. aasta resolutsiooni S-10/1 ülemaailmse majandus- ja finantskriisi mõju kohta inimõiguste üldisele teostamisele ja tulemuslikule kasutamisele,
- võttes arvesse ÜRO konverentsi ülemaailmse finants- ja majanduskriisi ning selle mõju kohta arengule, mis toimus 24.–26. juunil 2009. aastal New Yorgis, ja konverentsil vastu võetud lõppdokumenti (mida kinnitati ÜRO Peaassamblee 9. juuli 2009. aasta resolutsiooniga 63/303),
- võttes arvesse ÜRO 8. septembril 2000. aastal vastu võetud aastatuhande deklaratsiooni aastatuhande arengueesmärkide kohta ⁽¹⁾,
- võttes arvesse 16.–18. novembril 2009. aastal Roomas toimunud toiduga kindlustatuse ülemaailmsel tippkohtumisel vastu võetud ülemaailmset jätkusuutlikku toiduga kindlustatust käsitlevaid Rooma põhimõtteid,
- võttes arvesse äärmise vaesuse ja inimõigustega tegelenud ÜRO tollase sõltumatu eksperdi ja äärmise vaesuse ja inimõigustega tegeleva praeguse eriraportööri Magdalena Sepúlveda Carmona 2009. aasta aruannet,
- võttes arvesse korraliku eluaseme kui piisava elatustaseme õiguse osaga ja sellega seotud mittediskrimineerimise õigusega tegelenud ÜRO eriraportööri Raquel Rolniki 4. veebruari 2009. aasta aruannet,

⁽¹⁾ <http://www.un.org/millennium/declaration/ares552e.htm>

Neljapäev, 18. aprill 2013

- võttes arvesse õigusega toidule tegeleva ÜRO eriraportööri Olivier de Schutteri ja äärmise vaesuse ja inimõigustega tegeleva ÜRO eriraportööri Magdalena Sepúlveda Carmona 2012. aasta oktoobris esitatud ÜRO märgukirja nr 7 vaestele tagatiste andmise ja ülemaailmse sotsiaalkaitse fondi kohta,
 - võttes arvesse oma 25. märtsi 2010. aasta resolutsiooni ülemaailmse finants- ja majanduskriisi mõju kohta arengumaadele ja arengukoostööle ⁽¹⁾,
 - võttes arvesse oma 25. novembri 2010. aasta resolutsiooni inimõiguste ning sotsiaalsete ja keskkonnastandardite kohta rahvusvahelistes kaubanduslepingutes ⁽²⁾,
 - võttes arvesse oma 11. detsembri 2012. aasta resolutsiooni digitaalse vabaduse strateegia kohta ELi välispoliitikas ⁽³⁾,
 - võttes arvesse oma 8. juuni 2011. aasta resolutsiooni tulevikku investeerimise ning uue mitmeaastase finantsraamistiku kohta konkurentsivõimelise, jätkusuutliku ja kaasava Euroopa nimel ⁽⁴⁾,
 - võttes arvesse oma 6. juuli 2011. aasta resolutsiooni finants-, majandus- ja sotsiaalkriisi kohta: soovitud vajalike meetmete ja algatuste kohta ⁽⁵⁾,
 - võttes arvesse komisjoni 13. oktoobri 2011. aasta teatist „Tulevane lähenemisviis kolmandatele riikidele antavale ELi eelarvetoetusele” (COM(2011)0638),
 - võttes arvesse oma 23. oktoobri 2012. aasta resolutsiooni ELi arengupoliitika tulevikku käsitleva muutuste kava kohta ⁽⁶⁾,
 - võttes arvesse Maailmapanga ja Rahvusvahelise Valuutafondi 20. aprilli 2012. aastal avaldatud ülemaailmset seirearuannet 2012. aasta kohta (Global Monitoring Report 2012),
 - võttes arvesse Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni (ILO) ja Maailmapanga 19. aprilli 2012. aasta ühisaruannet „Inventory of Policy Responses to the Financial and Economic Crisis” („Finants- ja majanduskriisi poliitiliste reaktsioonide loend”),
 - võttes arvesse Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni 29. aprilli 2012. aastal avaldatud töömaailma aruannet parema majanduse nimel paremate töökohtade kohta („Better Jobs for a Better Economy”),
 - võttes arvesse 2012. aasta mais avaldatud Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni aruannet noorte tööhõive üldsuundumuste kohta 2012. aastal („Global employment trends for youth 2012”),
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 48 ja artikli 119 lõiget 2,
 - võttes arvesse väliskomisjoni raportit ja arengukomisjoni arvamust (A7-0057/2013),
- A. arvestades, et kuigi finants- ja majanduskriis puudutab erinevas ulatuses kõiki maailma piirkondi, sealhulgas Euroopa Liitu, käsitletakse käesolevas resolutsioonis finants- ja majanduskriisi mõju kolmandatele riikidele ja keskendutakse peamiselt arenguriikidele ning vähim arenenud riikidele;
- B. arvestades, et finants- ja majanduskriis on tegelikult ülemaailmne süsteemne kriis ja on läbi põimunud arvukate muude kriisidega, nagu näiteks toidu-, keskkonna- ja sotsiaalkriisid;
- C. arvestades, et kriis ei mõjuta mitte ainult majanduslikke ja sotsiaalseid õigusi, vaid ka poliitilisi õigusi, kui valitsused piiravad suureneva rahulolematuse ja majandusraskuste tingimustes mõnel juhul sõna- või ühinemisevabadust, mida näitavad eelkõige meelavaldused, mis toimusid 2011. aastal Põhja-Aafrikas ja Lähis-Idas;

⁽¹⁾ ELT C 4 E, 7.1.2011, lk 34.

⁽²⁾ ELT C 99 E, 3.4.2012, lk 31.

⁽³⁾ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2012)0470.

⁽⁴⁾ ELT C 380 E, 11.12.2012, lk 89.

⁽⁵⁾ ELT C 33 E, 5.2.2013, lk 140.

⁽⁶⁾ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2012)0386.

Neljapäev, 18. aprill 2013

- D. arvestades, et paljudes riikides üle maailma on sotsiaalsete protestiliikumiste jõhkra mahasurumise tulemusena kodaniku- ja poliitilised õigused ohus; rõhutab, et tuleb järgida õigust teabele ning õigust osaleda valitsuse poliitiliste otsuste tegemisel kriisiga võitlemiseks võetavate meetmete kohta;
- E. rõhutab, et kriisi mõju kodaniku- ja poliitilistele õigustele tuleb alles täiel määral hinnata; arvestades, et kriis on ilmselgelt suurendanud sotsiaalseid rahutusi, mida on mõnikord vägivaldselt maha surutud, ning on mitmekordistanud põhiõiguste (nt sõnavabadus ja õigus teabele) rikkumisi;
- F. arvestades, et finants- ja majanduskriis on tabanud rängalt arenguriike ja vähim arenenud riike, mis väljendub peamiselt vähenemas nõudluses nende riikide ekspordi järele, suures võlakoormuses ning ohus, et välismaiste otseinvesteeringute sissevool ja ametliku arenguabi maht vähenevad, mis mõjutab ka inimõiguste järgimist, kuna sotsiaalsete ja majanduslike õiguste tagamiseks on kasutada vähem vahendeid ning järjest rohkem inimesi on sunnitud vaesusse;
- G. arvestades, et ülemaailmne majanduskriis on viimase kümne aasta jooksul oluliselt muutnud elatustaset arenguriikides ning et ebavõrdsuse määra on suurenenud neljandikus arenguriikidest, ning see piirab juurdepääsu haridusele, toidule, maale ja krediidile;
- H. arvestades, et ELi antav arenguabi kokku vähenes 2011. aastal 53,1 miljardi euroni 2010. aasta 53,5 miljardilt eurolt ehk 0,42 %-ni kogurahvatulust, olles vähenenud võrreldes 2010. aasta näitajaga, mis oli 0,44 %; arvestades, et EL ja selle liikmesriigid on sellest hoolimata maailma suurimad ametliku arenguabi andjad;
- I. arvestades, et ELi poolt partnerriikidega sõlmitud kaubanduslepingute eesmärk on muu hulgas edendada ja laiendada kaubavahetust ning investeeringuid, parandada juurdepääsu turule, et suurendada majanduskasvu, koostööd ja sotsiaalset ühtekuuluvust, vähendada vaesust, luua uusi tööhõivevõimalusi, parandada töötajate ja tösta elatustaset, millega lõppkokkuvõttes aidatakse kaasa inimõiguste järgimisele;
- J. arvestades, et tuleb tagada kõigi kaubanduslepingute nõuetekohane järelevalve ning nendes sisalduva inimõiguste klausli tegelik jõustamine; arvestades, et ELi kaubanduslepingutes sisalduvate inimõiguste klauslite iga süstemaatiline rikkumine annab kõigile lepingu osalistele õiguse võtta asjakohaseid meetmeid, mis võivad sisaldada lepingu osalist või täielikku peatamist või lõpetamist või piirangute kehtestamist;
- K. arvestades, et kaubandusabi algatus on andnud positiivseid tulemusi, mis on aidanud kaasa partnerriikide kaubandusalase suutlikkuse parandamisele ja majanduse infrastruktuuri arendamisele;
- L. arvestades, et suutmatus kehtestada piisavaid meetmeid, et ennetada, tuvastada ja kaotada kõik korruptsioonivormid, on üks finantskriisi põhjuseid; arvestades, et laiaulatuslik korruptsioon avalikus ja erasektoris nii arenenud kui ka arenguriikides tõkestab kodanike, poliitiliste ja sotsiaalsete õiguste laialdast ja võrdset kaitsmist ning edendamist; arvestades, et korruptsioon takistab demokraatiat ja õigusriiki ning mõjutab otseselt rahvastikku, sest see suurendab avalike teenuste hinda, vähendab nende kvaliteeti ja piirab sageli vaeste inimeste juurdepääsu veele, haridusele, tervishoiule ja mitmele muule peamisele teenusele;
- M. arvestades, et praegusel majanduskriisil on olulised tagajärjed demokraatialle ja Euroopa Liidu ning teiste oluliste abiandjate haldusabile; arvestades, et on tõenäoline, et abi andvate riikide majandusraskused toovad kaasa välisabi vähendamise; arvestades aga, et ülemaailmne kriis muudab veelgi olulisemaks poliitiliste reformide ja demokraatliku arengu toetamise kolmandates riikides;
- N. arvestades, et finants- ja majanduskriisil on ebaproportsionaalne mõju ka teatavate, eeskätt kõige vaesemate ja kõrvalejäetud inimrühmade õigustele;
- O. arvestades, et kriis on kõige enam mõjutatud kõige vaesemate inimeste õigusi; arvestades, et Maailmapanga andmetel elab 1,2 miljardit inimest äärmises vaesuses vähem kui 1,25 USA dollariga päevas; arvestades, et Maailmapanga hinnangul jääb ka majanduse kiire taastumise korral majanduskriisi tulemusel 2020. aastaks vaesusse veel 71 miljonit inimest; arvestades, et kolm neljandikku maailma vaestest elavad keskmise sissetulekutasemega riikides;

Neljapäev, 18. aprill 2013

- P. arvestades, et finantskriis on maailmas levinud erinevaid ülekandateid pidi, põimunud muude kriisidega (nagu toidu- ja kütusekriis) ning tekkinud erineva kiiruse ja hoogsusega; märgib murega, et Maailmapanga ja ÜRO hinnangul peab kriisi tõttu vaesuses elama veel lisaks 55 kuni 103 miljonit inimest, mis ohustab inimõiguste edasist järgimist;
- Q. arvestades, et vaesuses ja kaitsetus olukorras elavad inimesed vajavad tulemuslikku ja mõistliku hinnaga juurdepääsu õigusabile, et olla võimelised nõudma oma õigusi või vaidlustama nende suhtes toime pandud inimõiguste rikkumisi; arvestades, et juurdepääsu puudumine õiglasele kohtupidamisele süvendab nende majanduslikku ja sotsiaalset haavatavust;
- R. arvestades, et töötute arv maailmas jõudis 2012. aastal 200 miljonini, mida on 27 miljoni võrra rohkem kui kriisi alguses 2008. aastal ja mis seab ohtu õiguse tööle ning toob kaasa leibkondade tulude vähenemise; arvestades, et halvenevad majandustingimused ja tööpuudus võivad mõjutada inimeste tervist, mis võib põhjustada enesehinnangu alanemist ja isegi depressiooni;
- S. arvestades, et üle 40 % arenguriikides tööga hõivatutest töötab mitteametlikus majandussektoris, mis toob paljudel juhtudel kaasa ebastabiilsed ja ebavõrdsed töötingimused ja puuduva sotsiaalkaitse, kusjuures ainult 20 %-l selliste töötajate perekondadest on juurdepääs teatud sotsiaalkaitsele;
- T. arvestades, et kriisi tõttu on naiste õiguste olukord halvenenud näiteks lisandunud tasustamata töö ja suurenenud vägivalla näol; arvestades, et naiste majanduslike ja sotsiaalsete õiguste järgimiseks on hädavajalik arendada avalikke teenuseid ja luua tõhusad sotsiaalkaitse süsteemid;
- U. arvestades, et naised kogevad töökohal sageli meestega võrreldes ebavõrdset kohtlemist tööle juurdepääsu, töötasu, vallandamise, sotsiaalkindlustushüvitiste ja tööle tagasivõtmise osas;
- V. arvestades, et kriis mõjutab ebaproportsionaalselt palju noori; arvestades, et 2011. aastal oli maailmas töötä 74,8 miljonit noort vanuses 15–24, mida on neli miljonit enam kui 2007. aastal, kusjuures eriti kõrge on tööpuuduse määr Lähis-Idas ja Põhja-Aafrikas;
- W. arvestades, et madala ja keskmise sissetulekuga riikides on ligikaudu 200 miljonit noort, kellel puudub algharidus ja kes on seega jäetud ilma õigusest haridusele;
- X. arvestades, et lapsed on eriti mõjutatud finants- ja majanduskriisist, kusjuures nende hooldajate kogetavad ohud ja kaitsetus sageli raskendavad laste olukorda;
- Y. arvestades, et maailmas ei käi koolis 61 miljonit algkoolialist last ning edusammud üldise algharidus saavutamise suunas on seiskunud alates 2008. aastast; arvestades, et pool sellest üldnäitajast langeb Sahara-taguse Aafrika arvele, kus ei käi koolis 31 miljonit last, kusjuures kooli on sunnitud pooleli jätma rohkem tüdrukuid kui poisse, sest tüdrukud peavad aitama vaesuse survest tingituna teha majapidamistöid;
- Z. arvestades, et empiirilised tõendid näitavad seda, et majanduskriisi ajal, mil hariduse eelarvet kärbitakse, lahkub rohkem lapsi enneaegselt koolist või ei käi üldse koolis, selleks et minna tööle; arvestades, et üle 190 miljoni lapse vanuses 5–14 on sunnitud töötama ja Sahara-taguses Aafrikas kasutatakse lapstööjõuna iga neljandat 5-17-aastast last, kusjuures Aasia ja Vaikse ookeani piirkonnas käib tööl iga kaheksas ja Ladina-Ameerika ja Kariibi mere piirkonnas iga kümnes laps; arvestades, et tüdrukute puhul on eriti suur oht, et nad võetakse koolist ära ja sunnitakse tööle lapstööjõuna või tegema kodus majapidamistöid; arvestades, et see kahjustab laste heaolu ja õigust haridusele ning pikemas perspektiivis mõjutab tööjõu kvaliteeti ning üldist arengut;
- AA. arvestades, et tuletisinstrumentide turgudel toimuvate finantsspekulatsioonide tõttu tõusvad ning kiiresti muutuvad toiduainete hinnad mõjutavad miljonid inimesi, kellel on raskusi põhivajaduste täitmisega; arvestades, et ülemaailmsed edusammud näljahäda vähendamiseks on alates 2007. aastast aeglustunud; arvestades, et 869 miljonit inimest kannatab kroonilise alatoitluse all, neist suur enamik (850 miljonit inimest) elab arenguriikides; arvestades, et kaitsetute leibkondade rakendatavad toimetulekustrateegiad hõlmavad lapse arengu kriitilistes etappides või raseduse ajal tarvitatava toidu kvaliteedi ja/või kvantiteedi vähendamist, mis avaldab pikaajalist mõju füüsilisele kasvule ja vaimsele tervisele;

Neljapäev, 18. aprill 2013

- AB. arvestades, et kasvava nõudluse tõttu toiduainete tootmiseks ja aina rohkem energeetiliseks ja tööstuslikuks kasutamiseks mõeldud põllumajandustoodete järele kasvab ka konkurents maa pärast, mis on aina napimaks muutuv ressurss; arvestades, et riigi tasandi ja rahvusvahelised investorid kasutavad pikaajalise ostu või rentimise lepinguid, et kindlustada endale tohutuid maa-alasid, mis võib põhjustada sotsiaal-majanduslikke ja keskkonnaprobleeme sellest mõjutatud riikidele ja eriti kohalikule elanikkonnale;
- AC. arvestades, et majanduskriis võib eriti teravalt mõjutada vanemaid inimesi, kes võivad olla suuremas töö kaotamise ohus ja kellele võimaldatakse väiksema töenäosusega ümberõpet ja uuesti tööle võtmist; arvestades, et kriis võib piirata nende juurdepääsu mõistliku hinnaga tervishoiuteenustele;
- AD. arvestades, et ravimite kallinemine (kuni 30 %) avaldab negatiivset mõju kõige kaitsetumas olukorras olevate inimeste, eelkõige laste, vanemaealiste ja puuetega inimeste õigusele tervisele;
- AE. arvestades, et kogu maailmas on 214 miljonit võõrtöötajat nüüd majanduskriisist tingituna rohkem mõjutatud ebavõrdsest kohtlemisest, alatasustamisest või töötasu maksmata jätmisest ning füüsilisest vägivallast;
- AF. arvestades, et rahaülekanded, mikrorahastamine ja välismaiste otseinvesteeringute vood on arenguriikide majanduses olulised kriisist tuleneva šoki leevendamise vahendid;
- AG. arvestades, et inimkaubandus on kaasaegse orjanduse vorm ja kujutab endast põhiliste inimõiguste jämedat rikkumist; arvestades, et inimkaubitsejad kasutavad ära potentsiaalsete ohvrite vajadust leida korralik töökoht ja pääseda vaesusest; arvestades, et kaks kolmandikku inimkaubanduse ohvritest on naised ja tüdrukud;
- AH. arvestades, et maailmas puudub 1,3 miljardil inimesel juurdepääs elektrile; arvestades, et juurdepääs energiale, eriti elektrile, on väga oluline aastatuhande mitme arengueesmärgi saavutamiseks, kuna see vähendab tootlikkuse suurendamise kaudu muu hulgas vaesust, loob suuremaid tulusid ja stimuleerib mikroettevõtjate arengut ning viib majandusliku ja sotsiaalse mõjuvõimu suurenemiseni;
- AI. arvestades, et põllumajandussektor annab tööd ja elatist rohkem kui 70 %-le arenguriikide tööjõust; arvestades, et põllumajandusele antava ametliku arenguabi osakaal on pidevalt vähenenud ja moodustab praegu vaid 5 % ametliku arenguabi kogumahust; arvestades, et arenguväheste ressurssidega ja madala sissetulekuga riikides on põllumajandussektori kasv vaesuse vähendamisel viis korda tulemuslikum kui kasv muudes sektorites (Sahara-taguses Aafrikas 11 korda suurem); arvestades, et maaelu areng ja meetmed, mis peavad toetama põllumajandust, eeskätt kohalikku tootmist, on kõigi arengustrateegiatega peamiseks osaks ja on eluliselt tähtsad vaesuse, nälja ja vähesese arengu kaotamiseks;
- AJ. arvestades, et kriisi mõju kirjeldamiseks sageli kasutatavad koondandmed võivad peita suuri erinevusi riikide vahel ja riikide sees; arvestades, et raske on pääseda ligi reaalses andmetele, mis on vajalikud majanduskriisi poolt piirkondadele ja kaitsetutele rühmadele avalduva mõju täielikuks mõistmiseks; arvestades vajadust koostööd hõlmava ja innovatiivse andmekogumise ja analüüsimise järele ülemaailmsel tasandil;
1. kordab kindlat otsust kaitsta ja edendada inimõigusi ja põhivabadusi (kodaniku-, poliitilisi, majanduslikke, sotsiaalseid ja kultuurilisi) kui Euroopa Liidu välispoliitika keskseid põhimõtteid, mis on aluseks kõigile muudele poliitikavaldkondadele, nagu on sätestatud Lissaboni lepingus, eriti seoses majandus- ja finantskriisiga;
 2. rõhutab, et inimõigused hõlmavad õigusi toidule, veele, haridusele, sobivale eluasemele, maale, inimväärkale töökohale, tervishoiule ja sotsiaalkindlustusele; mõistab hukka asjaolu, et nende hulk on mitmetes riikides kriisi algusest alates vähenenud; tunnustab, et vaesus ja selle süvenemine on enamasti tingitud nimetatud õiguste mittejärgimisest; palub Euroopa Liidul investeerida rohkem jõupingutusi ja raha aastatuhande arengueesmärkide saavutamisse, mis on kehtestatud 2015. aastaks, kuid mille puhul ollakse nende saavutamisest veel kaugel;
 3. toonitab asjaolu, et kriisile reageerimine peab hõlmama rahvusvaheliselt kooskõlastatud mitmepoolset koostööd nii piirkondlikul kui piirkondadevahelisel tasandil, mille keskmes on tugev inimõigustele põhinev lähenemine;

Neljapäev, 18. aprill 2013

4. tuletab meelde valitsuste kohustust austada, kaitsta ja järgida alati inimõigusi, sealhulgas majanduslikke ja sotsiaalseid õigusi, samuti digitaalseid vabadusi, nagu on sätestatud inimõigusi käsitlevas rahvusvahelises õiguses; kutsub valitsusi üles seisma vastu igas vormis diskrimineerimisele ja tagama kõigile põhilised inimõigused; taunib praegust lõhet seadusliku tunnustamise ja nende õiguste poliitilise jõustamise vahel;
5. kinnitab veel kord, et vaatamata ülemaailmsele majanduskriisile, mis ohustab tõsiselt majanduslike, sotsiaalsete ja kultuuriliste õiguste järgimist, ei ole ühelgi mis tahes majanduslikus seisukorras riigil õigustust eirata oma kohustust kaitsta põhilisi inimõigusi; rõhutab, et oma elanikele väärrika elu tagamiseks on valitsustel kohustus kindlustada igal ajal minimaalne sotsiaalsete ja majanduslike õiguste kaitse tase;
6. nõuab, et valitsused asetaksid elanikkonna kõige kaitsetumate rühmade huvid poliitiliste meetmete keskmesse, kasutades otsuste tegemisel inimõiguste raamistikku; kutsub valitsusi üles võtma kõik vajalikud meetmed selleks, et tagada õiguskaitse kättesaadavus kõigile, keskendudes eelkõige vaesuses elavatele inimestele, kes vajavad täielikku arusaamist oma õigustest ja nende kasutamise vahenditest; kutsub ELi üles tugevdama võitlust karistamatuse vastu ja toetust õigusriigile ja justiitsreformi programmidele partnerriikides, et võimaldada aktiivset kodanikuühiskonda, mis on iga demokraatiseerimisprotsessi alus;
7. väljendab heameelt ELi võetud kohustuse üle edendada majanduslikke, sotsiaalseid ja kultuurilisi õigusi ning teha suuremaid pingutusi, et tagada ühtne ja diskrimineerimist välistav juurdepääs põhiteenustele, pöörates erilist tähelepanu vaestele ja kaitsetutele ühiskonnarühmadele, nagu on sätestatud inimõiguste ja demokraatia strateegilises raamistikus; ootab selle kajastumist konkreetsetes meetmetes, sealhulgas ELi delegatsioonide koostatavates inimõigusi käsitlevates riigipõhistes strateegiates;
8. nõuab, et ELi inimõiguste eriesindaja peaks tagama selle, et inimõigused oleksid poliitilistes algatustes esiplaanil, pöörates erilist tähelepanu kolmandate riikide kõige kaitsetumatele ühiskonnarühmadele;
9. rõhutab, kui tähtis on tagada, et inimõiguste toetamist ja demokraatia edendamist ei õõnestaks selliste projektide eelarve vähendamine kriisi tingimustes; toonitab sellega seoses, et on vaja kindlalt toetada inimõiguste kaitsjate projekte, mida rahastatakse demokraatia ja inimõiguste Euroopa rahastamisvahendist, sh majanduslike ja sotsiaalsete õiguste valdkonnas (nagu töötajate ja sisserändajate õigused), ning toonitab, et tähtis on edendada inimõigustealast haridust;
10. tuletab valitsustele meelde kohustust tagada, et kodanikuühiskonna organisatsioonidel oleksid vajalikud vahendid oma rolli täitmiseks ühiskonnas, selle asemel, et kasutada praegust kriisi ettekäändena kodanikuühiskonna organisatsioonidele antava toetuse kärpimiseks; nõuab kodanikuühiskonna rahastamisvahendi piisavat rahastamist pärast 2013. aastat, et veelgi tugevdada kodanikuühiskonna suutlikkust partnerriikides;
11. toonitab, et komisjon peaks kaasama inimõiguste klauslid märkimisväärse majandusliku, sotsiaalse ja keskkonnamõjuga seadusandlike ja muude kui seadusandlike ettepanekute, rakendusmeetmete ja kaubandus- ning investeerimislepingute mõjuhindangutesse;
12. väljendab muret, et ülemaailmne majanduskriis seab ohtu ELi liikmesriikide ametliku arenguabi andmise; tuletab meelde, et kuigi ülemaailmne majanduskriis sai alguse rikkamatel riikidel, kannatavad selle all rohkem vaesed riigid; nõuab seepärast tungivalt, et liikmesriigid säilitaksid ja täidaksid kahe- ja mitmepoolseid kohustusi ametliku arenguabi osas, samuti eesmärgi, mis on määratletud ÜRO aastatuhande deklaratsioonis, keskendudes eeskätt neile valdkondadele, kus edusammud praegu puuduvad ning tagades arenguabi tulemusliku kasutamise, et tagada parim kulutustele vastav tulu ning inimõigustealase ja arengupoliitika sidusus; tuletab meelde, et tärkava turumajandusega riikidel on samuti oluline roll, kuna nad võivad anda oma panuse ametlikku arengubasse;
13. nõuab, et komisjon, Euroopa välisteenus ja liikmesriigid lähtuksid kriisidele reageerimise ja arengupoliitika kavandamisel inimõigustest, nagu osutas komisjon oma teatise „Muutuste kava ELi arengupoliitika mõju suurendamiseks” ja Euroopa Parlament oma 23. oktoobri 2012. aasta resolutsiooni selle teatise kohta ⁽¹⁾;

⁽¹⁾ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2012)0386.

Neljapäev, 18. aprill 2013

14. toonitab, et poliitikavaldkondade sidusus ja koordineerimine on olulised vaesuse vähendamise eesmärgi täitmiseks ja ELi välisabi usaldusvärsuse ja mõju suurendamiseks;
15. kordab, et partnerriikidele eelarvetoetuse andmise ja kõikide kaubanduskokkulepete eeltingimuseks peaks olema inimõiguste järgimine ja demokraatia partnerriikides; on seisukohal, et abiandvad riigid ja laenuandjad peaksid eelkõige reageerima kooskõlastatud viisil teatatud pettuse ja korrupsiooni juhtumitele ning edendama nendes riikides reforme hea valitsemistava ja läbipaistvuse suunas; nõuab tungivalt, et EL ja liikmesriigid teeksid süstemaatilisi riskihinnanguid laialt levinud korrupsiooni kohta partnerriikides, mis võib takistada arengu- ja humanitaarprojektide soovitud mõju;
16. kutsub arenguriike üles kujundama majanduspoliitikat selliselt, et sellega edendataks jätkusuutlikku majanduskasvu ja arengut, loodaks töökohti, asetataks kaitsetud elanikerühmad poliitilises strateegias esiplaanile ning tuginetaks arengus usaldusväärsele fiskaalsüsteemile, millega kaotatakse maksupettus ja mis on vajalik siseriiklike vahendite tõhusamaks ja võrdsemaks kasutusele võtmiseks;
17. julgustab välismaiseid ja siseriiklikke investoreid ärgitama kõikides riikides ettevõtete tugevat sotsiaalset vastutust, rõhutades eeskätt säästvat arengut ja head valitsemistava ning keskendudes eriti inimõigustele, inimväärsele tööle, tööstandarditele, ühinemisvabadusele, kollektiivlääbirääkimistele ja muudele sotsiaalküsimustele;
18. julgustab arenguriike kasutama kaubandussoodustusi, mida EL neile üldise soodustuste süsteemi (GSP+) raames võimaldab, et stimuleerida nende riikide majandust, mitmekesistada eksporti ja parandada nende konkurentsivõimet; tuletab meelde nende kohustust GSP+ raamistikus ratifitseerida ja rakendada tõhusalt kesksed rahvusvahelised konventsioonid inimõiguste ja tööõiguse, keskkonnakaitse ja hea valitsemistava kohta, mis on selle skeemi all loetletud;
19. kutsub ELi üles toetama ja kiitma heaks rahvusvaheline eesmärk muuta energia 2030. aastaks kõigile kättesaadavaks, kuna see aitab kaasa kõige vaesemate ja kõige kaitsetumate majandusliku mõjuvõimu ja sotsiaalühvõtiste suurendamisele arenguriikides;
20. väljendab heameelt konkreetsete jõustamismehhanismide kehtestamise üle, et teostada järelevalvet inimõigusi käsitlevate klauslite rakendamise üle ELi nn uue põlvkonna kahepoolsetes ja piirkondlikes lepingutes; väljendab heameelt pingutuste üle, millega püütakse kaubandus- ja/või investimislepingute kõneluste alustamisel või lepingute sõlmimisel parandada inimõiguste alase olukorra analüüsimist kolmandates riikides; märgib murega, et praegused inimõiguste jälgimise alased sätted asjaomastes kokkulepetes ei ole selgesti määratletud või piisavalt ambitsioonikad; nõuab, et EL võtaks vankumatu põhimõttelise hoiaku, nõudes, et tema partnerriigid täidaksid inimõiguste klausleid rahvusvahelistes kokkulepetes;
21. avaldab heameelt selle üle, et ELi abi on suunatud ümber vähim arenenud riikidele, ja nõuab, et keskmise sissetulekuga riigid eraldaksid järjest suurema osa maksutuludest sotsiaalkaitseskeemideks ning vaeste ja kõige kaitsetumate inimõiguste järgimiseks;
22. kutsub rahvusvahelist üldsust üles andma piisavat abi Sahara-taguse Aafrika riikide valitsustele, et hoida ära finantskriisi üleminek humanitaarkriisiks mõnedes selle piirkonna riikides;
23. kutsub valitsusi üles täitma kohustusi kodanike ees loodusvarade vastutustundliku majandamise osas;
24. nõuab, et valitsused võtaksid kõik meetmed, mis on vajalikud äärmusliku tulude ebavõrdsuse vähendamiseks, ja kehtestaksid tingimused, mis võimaldaksid praegu äärmises vaesuses elavatel inimestel kasutada täielikult ära oma potentsiaali ja elada väärikat elu;
25. nõuab, et arenguriikide valitsused töötaksid välja sotsiaalkaitseskeemid, kuna need on hädavajalikud kõige kaitsetumate kaitsmiseks ning vastupidavuse suurendamiseks majandus- ja keskkonnašokkide korral ning on osutunud pigem ühiskonda tehtud investeeringuks kui kuluks, nagu on näidanud sellised sotsiaalhoolekande programmid nagu Brasiilia *bolsa familia* või nõudlusepõhised riiklikud ehitustööd, nagu India maapiirkonna tööhõive riiklik tagatisskeem (NREGS); toonitab, et selliste rahaülekandekavade edu sõltub suuresti vastavusest teatud tingimustele, nagu kooli registreerimine ja koolis käimine, samuti tervishoiu aspektid, eelkõige laste vaksineerimine;
26. väljendab heameelt ühisalgatuse üle, millele panid aluse õigusega toidule tegelev ÜRO eriraportöör Olivier De Schutter ja äärmise vaesuse ja inimõigustega tegelev ÜRO eriraportöör Magdalena Sepúlveda Carmona eesmärgiga tugevdada arenguriikide sotsiaalkaitsesüsteeme sotsiaalkaitse ülemaailmse fondi kaudu, mis võimaldab kanaliseerida rahvusvahelise solidaarsuse vähimarenenud riikide hüvanguks; palub komisjonil neid programme toetada;

Neljapäev, 18. aprill 2013

27. on seisukohal, et arenguriikides on investeeringud jätkusuutlikku põllumajandusse oluline vahend, millega võidelda toiduga kindlustamatuse vastu ja ergutada üldist majanduskasvu; nõuab, et valitsused toetaksid vastutustundlikke erasektori investeeringuid ja toiduainete väiketootjaid, eriti naisi ja põllumajanduskooperatiive, kelle tegevus äärmise vaesuses vähendamisel on kõige tulemuslikum, kuna nad suurendavad tööjõu tulusust; toonitab, et tähtis on investeerida maapiirkondade infrastruktuuri, millega vähendatakse tehingukulusid ja võimaldatakse põllumajandustootjatel jõuda turule ning teenida suuremat tulu;
28. palub valitsustel tagada, et omamaistel ja rahvusvahelistel finantsspekulantidel, kes investeerivad maasse, ei oleks negatiivset mõju väikepõllumajandustootjatele ja kohalikele tootjatele ning et nad ei põhjustaks ümberasustamist, keskkonnaprobleeme ning toiduga kindlustamatust ja sissetuleku ebakindlust; tuletab seoses sellega meelde, et kindel tööhõive ja toitumine on inimõiguste austamise, demokratiseerimise ja igasuguse poliitilise osaluse tingimused;
29. tuletab nii valitsustele kui ka erasektorile meelde, et nad austaksid mitteametlikku ja traditsioonilist maaomandit ning maakasutusõigusi; rõhutab, et haavatavad rühmad, nagu põlisrahvad, vajavad kõige enam kaitset, sest maa on sageli ainus ressurss, millest nad oma elatist saavad;
30. nõuab, et valitsused ei kärbiks ega piiraks toiduainete toetusi, kuna need toetused aitavad piirata näljahäda levikut ja parandada toitumist abi saavates leibkondades;
31. nõuab suuremat läbipaistvust kaubaturgudel, et vältida põllumajandustoorme hindade volatiilsust, mida põhjustab ülemäärane spekulatsioon, ja toonitab vajadust suurema rahvusvahelise tähelepanu ja tõhustatud kooskõlastamise järele selles küsimuses;
32. tuletab valitsustele meelde, et noorte tööhõivepoliitikas tuleks keskenduda mitte ainult töökohtade loomisele, vaid ka sellise sissetulekutaseme ja töötingimuste tagamisele, mis võimaldavad tagada piisava elatustaseme;
33. väljendab toetust finantstehingute maksu ülemaailmsele kehtestamisele, kusjuures sellest maksust võib kujuneda uuenduslik arengu rahastamise mehhanism, mis lõppkokkuvõttes aitab kaasa majanduslike ja sotsiaalsete õiguste üldisele järgimisele; julgustab kõiki liikmesriike toetama ELi eelarve-ettepanekut kehtestada finantstehingute maks;
34. rõhutab, et inimõiguste tagamiseks, eelkõige madala sissetulekuga riikides, on vaja võidelda ebaseaduslike rahavoogude, maksuparadiiside ja kaupadega spekulatsioonide vastu;
35. on seisukohal, et arenguriigid peaksid majanduspoliitika jaoks looma innovatiivsed rahastamissüsteemid; julgustab neid riike arendama nende omavahenditega seotud rahastamismehhanisme;
36. kutsus üles tagama arenguriikide ettevõtetele parema konkurentsivõime, mis võimaldab vähendada tööpuudust ja edendada tööhõivepoliitikat;
37. peab väga oluliseks tugevdada oskuste arendamise ja koolituspoliitikat, sealhulgas mitteformaalset haridust ning praktikat ja väljaõpet kohapeal, millega toetatakse edukat üleminekut koolist tööturule;
38. rõhutab, et araabia kevade sündmused on paljastanud mitmeid puudusi ELi poliitikas selle piirkonna suhtes, sealhulgas noorte olukorra suhtes, kes seisavad silmitsi massilise tööpuudusega ja väljavaadete puudumisega oma kodumaal; nõuab, et EL võtaks tõhusamaid meetmeid, et tulla toime finantskriisi mõjuga kolmandates riikides, võttes sealhulgas arvesse kodanikuühiskonna organisatsioonide aruandeid;
39. nõuab, et nii selliste riikide valitsused, kus on suur laste tööjõu kasutamise määr, kui rahvusvahelised abiandjad edendaksid ennetusmeetmeid, näiteks suurendaksid koolis käimise võimalusi, parandaksid koolide kvaliteeti ja vähendaksid koolikulusid, et vähendada vaesuse määra ja soodustada majanduskasvu;
40. nõuab tungivalt, et valitsused pakuksid nn teise võimaluse haridusprogramme neile, kes ei ole käinud algkoolis, et anda neile kirja- ja arvutamisoskus ning elatise hankimise oskused, mis võivad neil aidata vaesusest pääseda;
41. nõuab, et valitsused tugevdaksid lastekaitsemeetmeid, sealhulgas lastevastase vägivalda vähendamise meetmeid, ja edendaksid valitsusametnike hulgas teadlikkuse tõstmist lastevastase vägivalda küsimuses;

Neljapäev, 18. aprill 2013

42. tuletab meelde, et majanduse elavdamise poliitikas tuleb rõhutada soolise võrdõiguslikkuse komponenti; nõuab kõige kiiremas korras sellise poliitika ja korra rakendamist, millega tagatakse rohkemate naiste sisenemine tööturule inimväärsete töötingimuste ja sotsiaalkaitsega töökohtadel; nõuab avaliku sektori investeeringute suunamist hooldusteenustesse, et vähendada naiste poolt tasuta tehtavate majapidamis- ja hooldustööde mahtu; nõuab, et tööturupoliitikas tuleb käsitleda sellist valdkonda nagu lapsevanemate ajapuudus laste eest hoolitsemisel;

43. toonitab, et naised tuleb ulatuslikumalt kaasata sotsiaalsesse dialoogi ja otsuste tegemisse; tuletab meelde asjaolu, et tütarlaste ja naiste haridus ja naiste õiguste edendamine on väga olulised;

44. nõuab, et valitsused käsitleksid kriitilise tähtsusega inimõiguste küsimusi, millega puutuvad kokku eakad inimesed, eriti majanduslanguse ajal, nagu pikaajaline töötus, vanusega seotud tööalane diskrimineerimine, ebakindel sissetulek ja liiga kallis tervishoid; nõuab, et valitsused kehtestaksid uuenduslikud mehhanismid paindlikuks osalemiseks tööturul, näiteks võimaldades vanematel inimestel saada osalise tööajaga töötamisel sotsiaalpensiooni, pakkudes ümberkoolituse programme või fiskaalmeetmeid, mille eesmärk on stimuleerida eakate tööhõivet;

45. nõuab rahaülekannete tehingukulude vähendamist ja tehingute lihtsustamist, näiteks tuleks lihtsustada siserännanutel pangakonto avamist vastuvõtvas riigis;

46. palub valitsustel tagada, et võitlus inimkaubanduse vastu oleks majandus- ja finantskriisi ajal jätkuvalt olulisel kohal; nõuab, et valitsused rakendaksid täies mahus seadusi inimkaubitsejate kohtu alla andmiseks, laiendaksid tuge ja õigusabi andmist inimkaubanduse ohvritele ja tihendaksid rahvusvahelist koostööd;

47. avaldab heameelt 2015. aasta järgset arengukava käsitlevas ÜRO kõrgetasemelises ekspertrühmas käivate arutelude üle, milles osaleb ka ELi arenguvolinik; on seisukohal, et 2015. aasta järgset perioodi hõlmavas raamistikus tuleks lugeda esmatähtsaks inimõiguste üldine rakendamine ning võtta arvesse finants- ja majanduskriisi mõju, eeskätt kõige vaesematele ja kõige kaitsetumatele, ning täita lubadused vaesuse vähendamise valdkonnas; nõuab, et kõik asjaosalised kaaluksid mõõdetavate eesmärkide ja näitajate, samuti kvalitatiivsete ning tulemustel põhinevate näitajate kehtestamist;

48. toonitab, et tuleb täiendavalt uurida ja analüüsida finants- ja majanduskriisi mõju eri piirkondadele, sealhulgas ELis ja tema suhetes kolmandate riikidega, ning tuleb parandada ülemaailmsete ja piirkondlike kriiside varajaste signaalide jälgimist; toonitab, et uuringutes ja poliitika kavandamisel tuleks rohkem näidata liigendatud andmeid, et kõige paremini haarata ja käsitleda kõige vaesemate ja kõige kaitsetumate ühiskonnaliikmete probleeme; kutsub komisjoni ja liikmesriike üles andma rahalist toetust ÜRO peasekretäri poolt 2009. aastal algatatud ÜRO innovatsioonilaboratooriumile Global Pulse, mille eesmärk on koguda ja analüüsida andmeid, mis aitavad paremini mõista finants- ja majanduskriisi mõju elanikkonna kaitsetumatele kihtidele ja töötada välja vastavad poliitilised reageerimisvahendid;

49. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile, Euroopa välisteenistusele, ELi inimõiguste eriesindajale, liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele ning ÜRO inimõiguste ülemvolinikule.

P7_TA(2013)0183

Üldine 2012. aasta seirearuanne Horvaatia kohta

Euroopa Parlamendi 18. aprilli 2013. aasta resolutsioon Horvaatiat käsitleva 2012. aasta üldise seirearuande kohta (2012/2871(RSP))

(2016/C 045/07)

Euroopa Parlament,

— võttes arvesse Horvaatia Vabariigi Euroopa Liiduga ühinemise lepingu eelnõu, protokollid ja lõppakti,